

Miten kotimaisen kalan asemaa voidaan vahvistaa?

Pro Kalan kesäpäivät • Anne Kalmari

**Kotimainen kala on ruokapolitiikkaa,
huoltovarmuutta ja kasvuyrittäjyyttä.**

Lähtökohta: kotimaisen kalan osuus on liian pieni

Kalaa syödään, mutta liian suuri osa tulee ulkomailta tai jää matalaan jalostusarvoon.

28 %

kotimaisen kalan osuus
kulutuksesta

89 milj. kg

kaupallinen merikalastus
vuonna 2025

3 %

Suomeen puretusta silakasta
ihmisravinnoksi Suomessa

18 milj. kg

kalankasvattajien ruokakala
myyntiin vuonna 2025

Potentiaalia olisi paljon suurempaan osuuteen. Suomessa on merkittävät luonnonkalavarat, vesiviljelyn kasvupotentiaalia sekä toimiva kalanjalostusteollisuus.

Tällä eduskuntakaudella valmiiksi saadut tai edenneet asiat

- Kalastuskiintiöiden käyttöoikeuksia voidaan hyödyntää investointien rahoituksessa
- Silakan rysäkalastuksessa siirrytään yhteisiin kiintiöihin vuodesta 2027
- Merimetson suojametsästäystä helpotettiin pyydysten läheisyydessä
- Elintarvikemarkkinalaki vahvistaa heikomman osapuolen suojaa koko ruokaketjussa
- Kalastonhoitomaksun ikäraja nostettiin 70 vuoteen

1. Kysyntää kasvuun julkisilla hankinnoilla

Konkreettiset vaatimukset

- Tavoitteeksi kotimaisen kalan käytön kaksinkertaistaminen julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030.
- Hankintalaki. Varmistettava, että laatu-, vastuullisuus-, toimitusvarmuus- ja ravinnekriteerejä voidaan käyttää nykyistä rohkeammin.
- Suurkeittiöille sopivia jalosteita: fileet, massat, puolivalmisteet ja käyttövalmiit tuotteet.

2. Alkuperä näkyväksi myös kalatuotteissa

Paremmiin esiin:

- onko kala kotimaista vai tuontia
- missä se on pyydetty tai kasvatettu
- missä kalatuote on jalostettu
- mikä on kalaraaka-aineen alkuperä valmisteissa

Sama periaate myös ravintoloihin ja suurkeittiöihin: alkuperä näkyväksi, ei piiloon toimitusketjuun.

3. Reilu ruokaketju ja vahvempi neuvotteluasema

Mitä pitää tehdä?

- Elintarvikemarkkinavaltuutetulle luottamuksellinen kala-alan sopimus- ja markkinaselvitys.
- Pitkiin sopimukseen hinnantarkistusmekanismi raaka-aine-, energia- ja logistiikkakustannusten muuttuessa.
- Tuottajaorganisaatioita vahvistettava: yhteinen myynti, parempi volyymi ja vahvempi asema neuvotteluissa.

4. Huoltovarmuus: selvityksistä toimeenpanoon

Selvityksistä siirryttävä käytäntöön

MMM nosti jo vuonna 2024 mahdollisiksi toimiksi muun muassa:

- kalatalouden sisällyttämisen nykyistä vahvemmin kansalliseen huoltovarmuustoimintaan
- energian saatavuuden varmistamisen
- kalasatamien toimintakyvyn
- kalanrehujen ja muiden tuotantopanosten saatavuuden
- yritysten varautumisen
- kotimaisen kalan tuotannon ja saatavuuden vahvistamisen.

5. Norminpurkua tarvitaan kaikilla tasoilla

Konkreettiset toimet

- Ympäristöluville 6 kk käsittelyaika. Ravinnekompensaatio käyttöön.
- Käynnistetään kala-alan norminpurkuohjelma, jossa käydään läpi jalostuksen, pakkaamisen ja säilytyksen sääntely sekä viranomaisohjeet.
- Selvitetään erityisesti kylmäsäilytyksen, pienten erien jalostuksen, pakkausmerkintöjen ja jakelun käytännöt. Tuoteturvallisuudesta tietenkään tinkimättä.
- Tavoitteena vähemmän hallinnollista taakkaa, enemmän tuotekehitystä, pidempi käyttökelpoinen myyntiaika ja pienempi hävikki.

